

Základy teorie finanční správy

Finanční správa

- Prastaré pojítka mezi financemi a veřejnou správou, správním právem a finančním právem.
- Merkl: pomocná funkce - slouží realizaci ostatních činností státu, negoval její samostatnost (Merkl, A. Obecné právo správní. Díl II. Praha – Brno: Orbis 1932)
- **X** Pošvář: samostatný díl veřejné správy
- Siblík: nástroj zajišťování dostatku peněžních prostředků pro státní správu, ale také jako bankovní dohled, dohled nad spořitelny a pojišťovny, správu majetku státu ... (1947)

Pojetí finanční správy

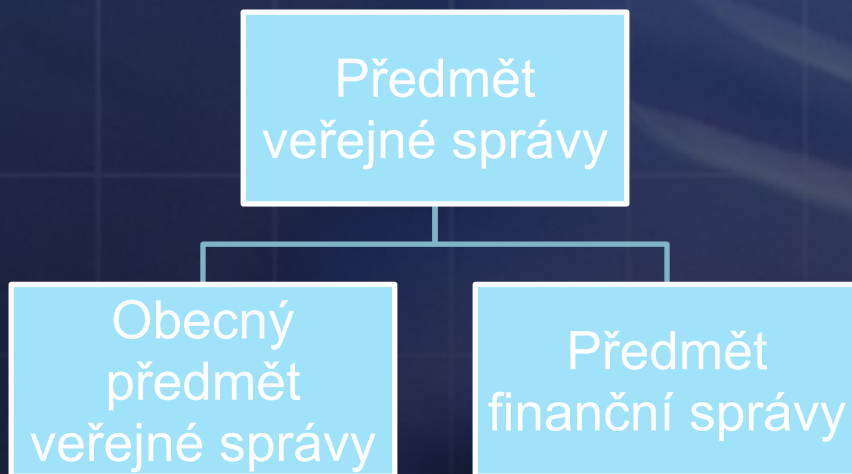

- Stejně je možné pojímat celou veřejnou správu i jednotlivé její díly
- Finanční správa je specifickým a výjimečným dílem veřejné správy – v čem?

Specifika a výjimečnost finanční správy

- Finanční správa je nástrojem realizace finančního práva za podmínky, že zákonodárce předpokládá pro uskutečnění finančního práva formy a metody vlastní veřejné správě.
- Finanční správa je výjimečná svým předmětem, svojí právní regulací a tím, že je všude!

Předmět finanční správy

- **Obecný:** široká škála společenských vztahů, do kterých veřejná moc ingeruje s užitím forem a metod vlastních veřejné správě
- **FS:** společenské vztahy regulované normami finančního práva, do kterých veřejná moc ingeruje s užitím forem a metod vlastních veřejné správě

Předmět finančního práva

Předmět finanční správy

- *Ne všechny společenské vztahy tvořící předmět finančního práva jsou přímo vystaveny působení veřejné správy. Ne všechny normy finančního práva jsou realizovány formami a metodami veřejné správy.*

Předmět finančního práva

- Společenské vztahy, které vznikají, realizují se a zanikají:
- V procesu tvorby, rozdělování a užití veřejných peněžních fondů,
- V souvislosti s fungováním peněžního systému,
- V rámci veřejnoprávních ingerencí do finančního trhu.

(segmenty klasického pojetí finančního práva)

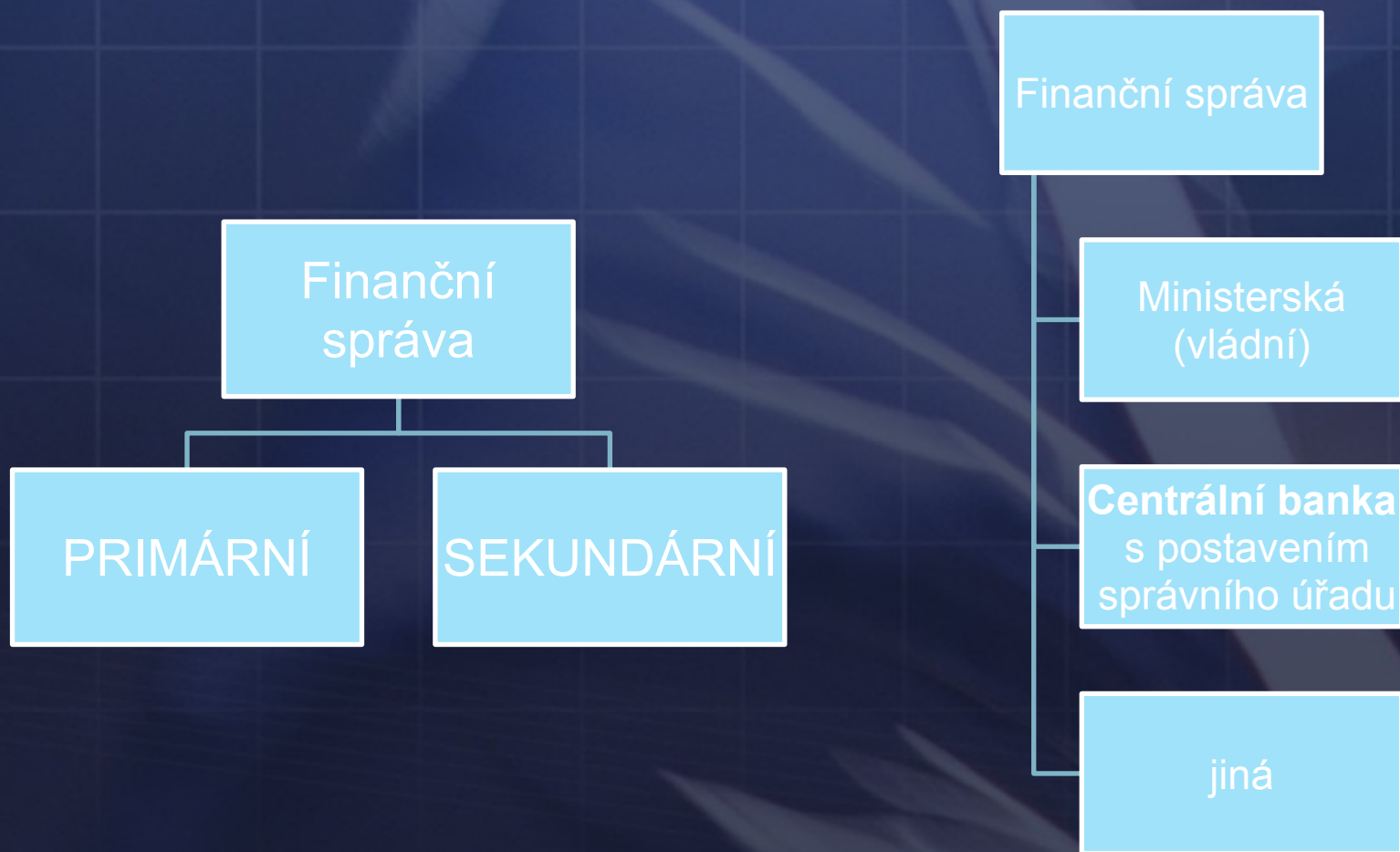
- Tyto společenské vztahy jsou regulovány normami finančního práva s využitím metody založené na administrativně právní metodě regulace:

Formy, metody, cíle, instituty a instituce veřejné správy.

Šíře předmětu finanční správy

- Je dána šíří záběru finančního práva
- různorodost forem a metod správních ingerencí
- institucionální rozmanitost
- obtížná systematizace
- dekoncentrace vykonavatelů finanční správy.

Prostředí realizace finanční správy

System organizace finanční správy

- věcné principy
- teritoriální principy
- koncentrace x dekoncentrace
- centralizace x decentralizace
- duální správa
- dělená správa
- organizační x funkční

Věcný princip organizace finanční správy

- Současná finanční správa v ČR není organizována na principu koncentrace a centralizace
- Rezortní správa financí
- Speciální finanční správa – institucionalizované veřejné peněžní fondy

Teritoriální principy

- Centrální finanční správa – MF, ČNB
- Administrativní členění státu – obec, okres, kraj (1960)
- Obvody podle systému územních samosprávných celků – obec (typ), VÚSC
- Vlastní obvody podle potřeb FS
- Kombinovaný systém teritoriální a funkční (pobočky ČNB)

Koncentrace x dekoncentrace

- Relativní
- Koncentrace v systému národních výborů
- Dekoncentrace – vytváření speciálních orgánů k výkonu finanční správy
- Tendence dílčí koncentrace – příprava reformy finanční správy – návrh

Centralizace x decentralizace

Centralizovaná finanční správa –
pobočky

- ČNB
- Fondy

Decentralizace – fiskální federalismus

- Správa státních financí
- Správa financí územních samospráv
- Správa financí profesních
(zájmových) veřejných korporací

Duální správa

- Správa vykonávaná dvěma orgány finanční správy bez vzájemného vrchnostenského vztahu
- Určující kritérium působnosti/příslušnosti: charakter (statut) adresáta FS
- Příklady:
 - devizové orgány** – MF, ČNB
 - FSČR:** obecné FÚ, Specializovaný FÚ

Dělená správa – funkční princip

- §§ 161-162 Daňového řádu
- Procesně dělená správa
- Institucionálně dělená správa

Nalézací řízení

↓
Inkasní správa

↓
Vymáhání

Podřazení segmentů finanční správy

- Primární FS: speciální dekoncentráty – FSČR, CSČR, ČNB
- Sekundární FS: svěřený výkon finanční správy v návaznosti na primární předmět správy, resp. primární účel existence instituce, nerespektuje se dělba moci.
- Př.: výkon finanční správy soudy – správa veřejných financí, správa majetku ...

Věcné členění finanční správy

- Správa měny
- Devizová správa
- Dohled nad finančním trhem

- Správa veřejných financí

Primární

Sekundární

Primární správa veřejných financí

- Celní správa České republiky
- Finanční správa České republiky (od 1.1.2013)
- Územní finanční orgány (do 31.12.2012)

Finanční správa České republiky

- Zákon č. **456/2011 Sb.**
- Soustava správních orgánů pro výkon správy daní
- Nahrazuje Územní finanční orgány
- Nedochozí ke sloučení s CSČR
- Cíl: JIM
- Fiskální centralizace

Soustava orgánů FSČR

GFŘ – věcná působnost

- Ze zákona – výlučná
- Ze zákona – společná
- Z pověření MFČR

OFŘ – věcná působnost

- Mizerná úprava

Finanční úřady – územní působnost

- Správní obvod – území VÚSC
- Specializovaný FÚ – území ČR

FÚ – věcná působnost

- § 10
- Správa daní
- Řízení o správních deliktech
- Distribuce výnosu daní mimo SR
- Staré návratné výpomoci MZ
- Hazard
- Dělená správa
- Registry
- Kontrolní pravomoci
- Z pověření MF: kontrola FH ÚSC, mezinárodní spolupráce

Specializovaný FÚ – osobní působnost

- PO s obrátem více než 2 000 000 000 Kč
- Banka
- Pobočka zahraniční banky
- Spořitelní a úvěrové družstvo
- Pojišťovna, zajišťovna, pobočka zahr.
- Člen skupiny DPH

Negativní: DzN, transferové daně

Potřeby finanční správy

- Jednotné zásady fungování finanční správy, zejména v případě správy veřejných financí
- Splnění požadavků dobré správy
- Efektivnost
- Hospodárnost
- Stabilita